

Protokół

obrad sejmowych z dnia 20. Grudnia 1865.

Posiedzenie czternaste.

Obecni: Marszałek xiążę Leon Sapieha.

Sekretarze: Grocholski, Kulczycki, Paszkowski i hr. Wodzicki Ludwik.

C. k. komisarz rządowy: radzca dworu Possinger.

Posłów przy otwarciu 107, w ciągu posiedzenia 122.

Protokół posiedzenia z d. 19. Grudnia przeczytany jest i przyjęty.

Poseł Zatwarnicki czyta sprawozdanie dokonanego na przeszłym posiedzeniu wyboru do komisji dla zbadania przedłożenia rządowego o politycznym podziale kraju. Głosujących było 120, absolutna większość 61. Otrzymali poseł hr. Alfred Potocki głosów 106, poseł Zyblikiewicz 101, poseł hr. Gołuchowski 76, poseł Laskowski 76, poseł Grocholski 75, poseł Czajkowski 75, poseł Rutowski 63.

Poseł Kulczycki odczytuje następujące wnioski do Sejmu:

1. Wniosek posła Starucha poparty:

„Wysokij Sojm uchwałyt: aby koszta likarej i komisyonujuczych w takim słuczaju uriadników, w storonach, hde sia zaraza na towar, abo epidemija na ludy pojawyt, kasa krajewa sama opłaczowała.“

2. Wniosek posła x. Pawlikowa:

„Wysokij Sojm da uchwałyt:

1) Zawedenije i otwitnoje uriadzenie w kożdoczasowu potrebu szpichleriw hromadzkiich maje od teper konieczno powsiuda nastupyty.

2) Taki szpichleri kromadzki pidlahaty bodut prymusowomu zaochoroneniju od ohnia.“

Wniosek ten na zapytanie Marszałka jest poparty.

3. Wniosek posła x. Pawlikowa: „Wysokij Sojm da uchwałyt:

„Po wozmożnoj skorosty należyt wsiuda po hromadam w życie wprowadżuwaty tak zowymii „pożyckowi kasy hromadzki“ w cily wozmożnoho ndalenija wsepahubnijszoy łychwy, a zaratowania ludej w potrebi za spłaczuwaniem małych ototok.“

Wniosek na zapytanie Marszałka jest poparty.

4. Wniosek posła x. Pietruszewicza:

„Wysokij Sojm błahowolyt postanowyty:

Krajewyj Sojm obraduje, uchwalaje i uriaduje zariwno w jazyci polskom jak i ruskom; dlatoho wsiaki wnesenija i predłożenia prawytelstwenni, wydiłowi i komisijni dołżni w tych oboch krajewych jazykach do obrad sojmowych przedkładajemi byty. Pry wtoremu czytaniu jest text ruskij i polskij zariwno predmetom peresprawy (dyskusji) i hołosowania: Pry tretomże czytaniu imijet byty wsehda odczytanyj każdyj §. textu polskoho i ruskoho, i tiji oba texty imijut uwazatysia autentycznymi i wzhladno predkładatysia do najwyższoy sankcji.“

Wniosek na zapytanie Marszałka jest poparty.

Poseł Smolka stawia samoistny wniosek:

„Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Poleca się komisji prawniczej wypracowanie odpowiednich wniosków zamierzających:

1) zupełne uchylenie ograniczeń stopy procentowej, tudzież wszelkich praw lichwowych;

2) zastosowanie dla ogółu ułatwień pod względem postępowania sądowego, a mianowicie eksekcyjnego, udzielonych wyjątkowo rozporządzeniem ministeryalnem z 28. Października 1865 r., Dz. p. P. nr. 110. instytutom kredytowym.“

Z porządku dziennego przychodzi wybór na 5ciu członków komisji do instrukcji i innych spraw Wydziału krajowego. Posłowie głosują.

Następnie otwiera Marszałek rozprawę szczegółową nad ustawą dotyczącą się środków zapobieżenia głodowi.

Co do tytułu sprawozdawca zgadza się na myśl, aby nazwę „uchwała“ zamienić na nazwę „ustawa“. Po zamknięciu dyskusji na żądanie posła Krzeczunowicza tytuł przyjęty przez Izbę w brzmieniu następującem:

„Ustawa dla królestwa Galicyi i Lodomeryi z wielkim księstwem Krakowskiem, dotycząca użycia kredytu krajowego dla zapobieżenia zagrażającej niektórym okolicom kraju nędzy z powodu tegorocznego nieurodzaju.“

§. 1. poseł Golejowski wnosi poprawkę: „na zapobieżenie nędzy dalszy fundusz aż do wysokości 3,500.000 złr. w. a.

Poseł Skrzyński Ludwik wnosi poprawkę:

„Dla wystarcenia się o potrzebny na zapomożenie nędzy dalszy fundusz aż do wysokości 2,500.000 złr. w. a. a to najsamprzód w drodze pożyczki z funduszu krajowego religijnego, a w razie dopiero niemożności uzyskania z tego źródła pożyczki, w inny sposób dla finansów krajowych jak najmniej uciążliwy.“

Poseł Krzeczunowicz wnosi poprawkę czyli zmianę całego §. 1. w ten sposób:

„W celu zapobieżenia nędzy zagrażającej niektórym okolicom z powodu tegorocznego nieurodzaju, upowaznia się Wydział krajowy do użycia kredytu krajowego królestwa Galicyi i Lodomeryi z wielkim księstwem Krakowskiem mianowicie;

1) do podniesienia z skarbu Państwa pożyczki w sumie 500.000 złr. w. a. zaasyguowanej najwyższem postanowieniem z 11. Grudnia b. r.;

2) do wystarcenia się dalszej kwoty aż do wysokości 2,500.000 złr. w. a. pod warunkami dla kraju najmniej uciążliwymi.“

Poseł Kabat wnosi poprawkę następującą:

„Nadto upowaznia się Wydział krajowy, ażeby za pomocą kredytu krajowego królestwa Galicyi i Lodomeryi z wielkim księstwem Krakowskiem pożyczył, lub drogą innej operacji kredytowej wystarał się o potrzebny dla zapobieżenia nędzy dalszy fundusz aż do 2,500.000 złr. w. a. i t. d.“

Poseł Dnbs podaje poprawkę następującą:

Po słowach: „do wystarcenia się“ dodać słowa: „pod gwarancją Państwa.“

Wszystkie te poprawki na zapytanie przez Marszałka uczynione zostały poparte.

Nareszcie na wniosek posła Smolki Izba postanawia zamknięcie dyskusji nad §. 1.

Następuje głosowanie nad poprawkami. Poprawki posła hr. Golejowskiego, posła Ludwika Skrzyńskiego i posła Dubsza przy głosowaniu upadają; poprawkę posła Krzeczunowicza poddaną pod głosowanie Izba przyjmuje. Poddane pod głosowanie ostatnie wiersze pierwiastkowej redakcji: „i z uwzględnieniem przy oznaczeniu“ i t. d. i t. d. przez głosowanie uchylają się.

§. 1. brzmieć ma jak następuje:

„W celu zapobieżenia nędzy zagrażającej niektórym okolicom z powodu tegorocznego nieurodzaju, upowaznia się Wydział krajowy do użycia kredytu krajowego królestwa Galicyi i Lodomeryi z wielkim księstwem Krakowskiem, mianowicie:

1) do podniesienia ze skarbu Państwa pożyczki w sumie 500.000 złr. w. a. zaasygnowanej najwyższem postanowieniem z 11. Grudnia b. r.;

2) do wystarcenia się dalszej kwoty aż do wysokości 2,500.000 złr. w. a. w gotówce pod warunkami dla kraju najmniej uciążliwymi.“

Poseł xiążę Sanguszko stawia wniosek naglący:

„Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1) Wezwać c. k. Rząd, aby termin do reklamacji przeciw katastralnemu szacunkowi gruntów w zachodniej Galicyi i w wielkim księstwie Krakowskiem — teraz na ośm tygodni oznaczony — był na sześć miesięcy przedłużony.

2) Wniosek ten ze względu na nagłość dopuszczony jest do rozprawy bezzwłocznie, w myśl §. 46. lit. b. regulaminu.“

Wniosek ten jest poparty, dopuszczonym jest do rozprawy bezzwłocznie, i według życzenia wnioskodawcy przez Izbę odesłany do Wydziału krajowego.

Z porządku następuje rozprawa szczegółowa nad §. 2. ustawy.

Poseł Pietruski czyni wniosek połączenia §§. 2. i 3.

Poseł Krzczunowicz proponuje brzmienie §. 2. jak następuje: „Fundusz uzyskany ma być wyłącznie użytym na udzielenie zapomóg ludności rolniczej nieurodzajem tegorocznym dotkniętej, jednakże tylko tym, których własne siły są niedostateczne do ochronienia ich od głodu, lub do nabycia brakującego nasienia na zasiew wiosenny.“

Poseł x. Naumowicz żąda, aby w §. 2. po wyrazach „na dostarczanie ludności rolniczej“ wprowadzić zmianę: „na dostarczanie ludności szczególnie rolniczej.“

Następuje głosowanie nad poprawkami. Poseł Pietruski cofa swój wniosek.

Poprawka x. Nanmowicza przy głosowaniu imiennem upada. Głosujących 116. Odpowiadają „Tak“ za poprawką 41. — „Nie“ przeciw poprawce 75.

Poprawka posła Krzczunowicza jest przez Izbę przyjęta.

§. 2. brzmieć ma jak następuje:

„Fundusz uzyskany ma wyłącznie być użytym na udzielenie zapomóg ludności rolniczej nieurodzajem tegorocznym dotkniętej, jednakże tylko tym, których własne siły są niedostateczne do ochronienia ich od głodu, lub do nabycia brakującego nasienia na zasiew wiosenny.“

Marszałek zamyka posiedzenie, zapowiadając następujące posiedzenie tegoż samego dnia na godzinę 6tą po południu, dla prowadzenia dalej rozprawy nad nstawą w celu zapobieżenia głodowi.

L. Sapieha w. r.

F. Paszkowski w. r.

J. Kulczycki w. r.

